

ที่ตั้งและภูมิศาสตร์

เกาะสมุยเป็นหมู่เกาะที่ตั้งอยู่บนไหล่ทวีป อยู่ตอนกลางของอ่าวไทย นอกชายฝั่งทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดสุราษฎร์ธานีประมาณ ๘๔ กิโลเมตร ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๙ องศา ๓๐ ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๐ องศาตะวันออก ห่างจากแผ่นดินใหญ่ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ๗๕๐ กิโลเมตร ด้วยพื้นที่เฉพาะเกาะสมุยราว ๒๒๗ ตารางกิโลเมตร กว้าง ๒๑ กิโลเมตร ยาว ๒๕ กิโลเมตร เกาะสมุยจึงมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสามของประเทศ รองจากเกาะภูเก็ตและเกาะช้าง มีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลเกาะสมุย เป็นเทศบาลเมืองเกาะสมุยเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ และได้เปลี่ยนฐานะจากเทศบาลเมืองเกาะสมุยเป็นเทศบาลนครเกาะสมุย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕ โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเขตเทศบาลนครเกาะสมุย ไว้ดังนี้

ด้านเหนือ จากหลักเขตที่ ๑ เป็นเส้นเลียบริมฝั่งทะเลไปทางทิศตะวันออก ผ่านอ่าวกากี อ่าวท้องพลู อ่าวบางปอ อ่าวแม่น้ำ อ่าวบ่อผุด อ่าวบางรัก และอ่าวปลายแหลม ถึงหลักเขตที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณแหลมสำโรง บริเวณพิกัด PL ๑๗๖๖๐๔ (N ๑๐๖๐๔๐๐ E ๖๑๗๐๐๐) รวมระยะประมาณ ๒๓,๙๐๐ เมตร

ด้านตะวันออก จากหลักเขตที่ ๒ เป็นเส้นเลียบริมฝั่งทะเลไปทางทิศใต้ ผ่านอ่าวท้องสน อ่าวเชิงมนต์ อ่าวยายน้อย อ่าวเฉวงใหญ่ อ่าวเฉวงน้อย อ่าวเฉวง อ่าวท้องยาง อ่าวท้องตะเคียน ถึงหลักเขตที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณอ่าวท้องตะเคียน บริเวณพิกัด PL ๑๘๓๔๖๘ (N ๑๐๔๖๘๐๐ E ๖๑๘๓๐๐)รวมระยะประมาณ ๑๙,๑๐๐ เมตร

ด้านใต้ จากหลักเขตที่ ๓ เป็นเส้นเลียบริมฝั่งทะเลไปทางทิศตะวันตก ผ่านอ่าวท้องหนัน อ่าวละไม อ่าวบางน้ำจืด อ่าวบางเก่า ถึงหลักเขตที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณแหลมสอ บริเวณพิกัด PL๐๖๓๓๙๙ (N ๑๐๓๙๙๐๐ E ๖๐๖๓๐๐) รวมระยะประมาณ ๑๖,๕๐๐ เมตร

ด้านตะวันตก จากหลักเขตที่ ๔ เป็นเส้นเลียบริมฝั่งทะเลไปทางทิศเหนือ ผ่านอ่าวท้องกรูด อ่าวพังกา อ่าวตลิ่งงาม อ่าวโจรคร่า อ่าวแหลมดิน อ่าวบางมะขาม จนประจบกับหลักเขตที่ ๑ รวมระยะประมาณ ๒๖,๘๐๐ เมตร

ทั้งนี้ ให้รวมพื้นที่เกาะพลวย เกาะแตน เกาะมดส้ม เกาะเตาปูน เกาะมดหลัง เกาะส้ม เกาะกล้วย เกาะมดแดง เกาะฟานใหญ่ เกาะฟานน้อย เกาะลุ่มหมูน้อย เกาะฟาน เกาะตุ เกาะแมลงป่อง เกาะแม่ทับ เกาะดิน เกาะทะเลลุ เกาะเจตมูล

ดังปรากฏตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลเมืองเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเทศบาลนครเกาะสมุย

เนื่องจากเกาะสมุยมีสภาพเป็นเกาะ ล้อมรอบด้วยผืนน้ำของอ่าวไทย จึงมีอาณาเขตติดต่อกับทะเลในเขตอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดทะเลเขต อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี อ.เกาะพะงัน เป็นผืนดินที่อยู่ใกล้เกาะสมุยมากที่สุดราว ๑๕ กม.

ทิศใต้ ติดทะเลเขต อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก ติดทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดทะเลเขต อ.ดอนสัก อ.กาญจนดิษฐ์ อ.เมือง อ.ท่าฉางและอ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี

ภูมิประเทศ

พื้นที่บนเกาะสมุยกว่าครึ่งเป็นภูเขาและที่ดอนสูง มีโครงสร้างต่อเนื่องจากเทือกเขานครศรีธรรมราช เป็นภูเขาหินแกรนิตและภูเขาหินทราย ทอดตัวในแนวขวาง จากด้านตะวันตกเฉียงเหนือผ่านกลางตัวเกาะและพื้นที่ด้าน ตะวันตกเฉียงใต้ ภูเขาตอนกลางเรียกว่า “เขาใหญ่” ส่วนภูเขาอื่นๆ มีขนาดย่อมลงมา บางลูกมีแนวติดต่อกับเขา ใหญ่ เช่น เขาขวาง เขาเล่า เขาไม้งาม เขาตอ เขาแหลมหอย เขาไม้แก่น เขาน้อย เขาหินเหล็ก เขาป้อม เขาท้าย ควาย เขาไม้แดง เป็นต้น ยอดสูงสุดอยู่ที่เขาท้ายควายสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๖๓๕ ม. พื้นที่ราบส่วนใหญ่ซึ่งมี เนื้อที่จำกัดเพียงหนึ่งในสามของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ ๗๓ ตร.กม. อยู่รอบภูเขาและชายฝั่งประกอบด้วยที่ลุ่ม หาดทราย สันทราย ชายฝั่งทะเลเป็นแหลมและอ่าว แต่เดิมภูเขาส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าเบญจพรรณ ปัจจุบันคงเหลือ สภาพป่าดั้งเดิมอยู่น้อยมาก เนื่องจากกลายเป็นพื้นที่จับจองทำสวนมะพร้าว สวนผลไม้ การเกษตรอื่นๆ และการ ครอบครองของนายทุนเพื่อทำธุรกิจการท่องเที่ยว